

Postanowienie z dnia 24 lutego 2012 r.

II UZ 62/11

Podlegające zaskarżeniu zażaleniem postanowienie sądu o odrzuceniu wniosku strony o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem powinno zawierać uzasadnienie przyczyn oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Przewodniczący SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec, Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Beata Gudowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 lutego 2012 r. sprawy z wniosku Roberta J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. przy udziale zainteresowanego G. Spółki z o.o. w J.G. o odpowiedzialność członka zarządu za zaległości składkowe, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20 czerwca 2011 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie w punkcie I. (odrzucającym wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem) i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z 11 sierpnia 2010 r. [...] oddalił apelację Roberta J. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu w sprawie o przeniesienie na członka zarządu odpowiedzialności za zaległości składkowe spółki.

Wniosek pełnomocnika Roberta J. o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem, nadany w urzędzie pocztowym 24 sierpnia 2010 r. [...], został odrzucony jako spóźniony postanowieniem Sądu Apelacyjnego z 13 września 2010 r. [...]. W dniu 28 października 2010 r. pełnomocnik odwołującego się

złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku oraz wnioski o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem [...] podając, że obecny na sali posiedzeń Sądu w dniu rozprawy poprzedzającej ogłoszenie wyroku pełnomocnik skarżącego zrozumiał, że publikacja wyroku nastąpi 18 sierpnia 2010 r. Postanowieniem z 12 stycznia 2011 r., wydanym po przeprowadzeniu rozprawy, Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o przywrócenie terminu. Postanowieniem z 10 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z 12 stycznia 2011 r. (oddalającego wniosek o przywrócenie terminu), ponieważ postanowienie to - jako niekończące postępowania w sprawie i niezaskarżalne - zdaniem Sądu Apelacyjnego nie podlega uzasadnieniu.

W dniu 15 kwietnia 2011 r. Robert J., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 13 września 2010 r., odrzucające wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Skarżący podniósł, że w razie złożenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, termin do złożenia zażalenia na postanowienie sądu odrzucające pismo procesowe obejmujące tę czynność rozpoczyna bieg dopiero po rozpoznaniu tego wniosku.

Postanowieniem z 20 czerwca 2011 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odrzucił wniosek Roberta J. o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28 października 2010 r. z uzasadnieniem (I.) oraz odrzucił zażalenie od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 października 2010 r. (II.).

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że wyrok Sądu Apelacyjnego został ogłoszony 11 sierpnia 2010 r., zatem siedmiodniowy termin z art. 387 § 3 k.p.c. do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem upłynął bezskutecznie 18 sierpnia 2010 r. Wniosek Roberta J. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem został oddalony, z tego względu wniosek z 28 października 2010 r. o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem podlega odrzuceniu jako spóźniony na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 1 zdanie drugie k.p.c.

Zaskarżone postanowienie jest orzeczeniem sądu drugiej instancji, z tego względu wszelkie środki odwoławcze, o ile są dopuszczalne, kierowane są do Sądu Najwyższego. Według art. 394¹ § 2 k.p.c. na postanowienie sądu drugiej instancji możliwe jest złożenie zażalenia do Sądu Najwyższego, jednak tylko w sprawach, w

których przysługuje skarga kasacyjna i tylko na postanowienia kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Zaskarżone postanowienie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, a z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna jest dopuszczalna. W świetle powyższego od przedmiotowego postanowienia dopuszczalne jest wniesienie zażalenia do Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 394 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia. Odpis postanowienia został doręczony pełnomocnikowi odwołującego się 25 października 2010 r. Zażalenie wniesione 18 kwietnia 2011 r. było spóźnione i podlegało odrzuceniu. Sąd Apelacyjny ocenił jako chybione stanowisko wnioskodawcy jakoby złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej wstrzymywało bieg terminu do wniesienia zażalenia. Strona, działając na własne ryzyko, dokonuje wyboru instytucji procesowej, z której korzysta, a art. 172 k.p.c. stanowi, że złożenie wniosku o przywrócenie terminu nie wstrzymuje postępowania, dotyczy to również biegu terminów do wniesienia środka zaskarżenia.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 20 czerwca 2011 r. w zakresie punktu I., orzekającego o odrzuceniu wniosku z 28 października 2010 r. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 11 sierpnia 2010 r. jako spóźnionego, wniósł w imieniu odwołującego się jego pełnomocnik. Skarżący wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Powołując się na art. 380 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. skarżący wniósł również o rozpoznanie postanowienia Sądu Apelacyjnego z 12 stycznia 2011 r., oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku i uchylenie tego postanowienia oraz orzeczenie o kosztach postępowań zażalenio- wych.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że w dniu 24 sierpnia 2010 r. odwołujący się złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji z 11 sierpnia 2010 r. i doręczenie odpisu tego wyroku z uzasadnieniem. Wniosek ten został odrzucony jako spóźniony. Skarżący podniósł, że winę za uchybienie terminowi do złożenia wniosku ponosi Sąd Apelacyjny, gdyż podczas rozprawy poprzedzającej ogłoszenie wyroku błędnie poinformował obecnego (nieprofesjonalnego) pełnomocnika odwołującego się, że publikacja wyroku nastąpi 18 sierpnia

2010 r., a nie 11 sierpnia 2010 r., w związku z tym strona nie powinna ponosić ujemnych konsekwencji wadliwego poinformowania o terminie publikacji, inaczej mówiąc omyłki Sądu lub też przejęzyczenia.

W dniu 28 października 2010 r. skarżący wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku wraz z tym wnioskiem. Sąd Apelacyjny postanowieniem z 12 stycznia 2011 r. oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, jednak nie orzekł równocześnie w przedmiocie złożonego wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Uczynił to dopiero postanowieniem z 20 czerwca 2011 r., odrzucając wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, złożony wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego złożenia. Postanowienie to zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 14 lipca 2011 r., a zatem niniejsze zażalenie zostało złożone w obowiązującym terminie.

Skarżący podniósł, że przekroczenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku ma dla niego negatywne konsekwencje procesowe, ponieważ strona, która w określonym w art. 387 § 3 k.p.c. tygodniowym terminie od ogłoszenia sentencji wyroku nie złożyła wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem, nie może skutecznie wnieść skargi kasacyjnej. W rozpoznawanej sprawie miała miejsce pomyłka podczas informowania stron o terminie publikacji wyroku. Podczas rozprawy w dniu 4 sierpnia 2010 r. sędzia przewodnicząca poinformowała ustnie pełnomocnika skarżącego, że ogłoszenie wyroku nastąpi 18 sierpnia 2010 r. o godz. 14¹⁰, a nie 11 sierpnia 2010 r. W sprawie nie istniały wcześniejsze uchybienia po stronie pełnomocnika obecnego na rozprawie, a wręcz przeciwnie - nadzwyczaj starannie wykonywał on swe obowiązki. Dlatego przekazana następnie przez niego pozostałym osobom informacja była jak najbardziej wiarygodna, zwłaszcza że jej przekazanie nastąpiło natychmiast po opuszczeniu sali sądowej, a więc nie było ryzyka zapomnienia terminu. Brak winy zachodzi wówczas, gdy pełnomocnik dochowa należytej staranności przy dokonaniu danej czynności procesowej. Chodzi tu o staranność należyłą w danych stosunkach, a nie nadzwyczajną czy najwyższą, obejmującą podejmowanie wszelkich możliwych czynności, w tym również czynności nieracjonalnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie i nie przysługuje od niego zażalenie do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 maja 2002 r., I PZ 38/02, LEX nr 55437). Jednakże na wniosek strony, zgłoszony w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, postanowienie sądu drugiej instancji, odmawiające przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, może być skutecznie kwestionowane w tym zażaleniu, jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu o odrzuceniu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 kwietnia 2008 r., II UZ 28/07, OSNP 2009 nr 15 - 16, poz. 214). Skarżący taki wniosek zgłosił w rozpoznawanym obecnie zażaleniu, a oddalenie wniosku o przywrócenie terminu (postanowienie Sądu Apelacyjnego z 12 stycznia 2011 r.) miało bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem (postanowienie Sądu Apelacyjnego z 20 czerwca 2011 r.).

Sąd Najwyższy nie mógł jednak skontrolować - pomimo prawidłowo skonstruowanego przez skarżącego, z powołaniem się na art. 380 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i w związku z art. 398²¹ k.p.c., wniosku o to - postanowienia Sądu Apelacyjnego z 12 stycznia 2011 r., oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 11 sierpnia 2010 r., ponieważ postanowienie to nie zostało uzasadnione (Sąd Apelacyjny odmówił sporządzenia jego uzasadnienia postanowieniem z 10 marca 2011 r.), a w uzasadnieniu postanowienia z 20 czerwca 2011 r. [...], będącego obecnie przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w wyniku wniesienia zażalenia na zawarte w punkcie I orzeczenie o odrzuceniu wniosku z 28 października 2010 r. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z 11 sierpnia 2010 r., nie zawarł jakiejkolwiek argumentacji odnoszącej się do twierdzeń strony, że uchybiła terminowi z art. 387 § 3 k.p.c. bez swojej winy.

Rozpoznanie wniosku skarżącego z 28 października 2010 r. o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej (w postaci złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z 11 sierpnia 2010 r. i doręczenie odpisu tego wyroku z uzasadnieniem) oraz o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem powinno było nastąpić w jednym orzeczeniu (po-

stanowieniu), podlegającym uzasadnieniu ze względu na zaskarżalność kończącego postępowanie w sprawie orzeczenia o odrzuceniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Gdyby tak się stało, prawdopodobnie Sąd Apelacyjny odniósłby się w uzasadnieniu swojego postanowienia do obszernej argumentacji skarżącego dotyczącej przyczyn uchybienia terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Ponieważ jednak - z niezrozumiałych przyczyn - nastąpiło rozpoznanie obydwu integralnie z sobą powiązanych wniosków skarżącego, zawartych w piśmie z 28 października 2010 r., w różnych terminach (wniosku o przywrócenie terminu w postanowieniu z 12 stycznia 2011 r., zaś wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem w postanowieniu z 20 czerwca 2011 r.), Sąd Apelacyjny nie odniósł się w jakikolwiek sposób do argumentacji skarżącego dotyczącej przyczyn uchybienia terminu i starającej się wykazać, że uchybienie nastąpiło bez jego winy. Uzasadniało to uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania - w szczególności w celu zbadania, ustalenia i oceny przyczyn uchybienia terminu z art. 387 § 3 k.p.c. i szczegółowego odniesienia się do argumentacji skarżącego, że do uchybienia tego doszło bez jego winy.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, na stronie zobowiązanej do dokonania czynności procesowej ciąży obowiązek zachowania należytej staranności, której miernikiem jest obiektywnie oceniana staranność, jakiej można wymagać od strony właściwie dbającej o swoje interesy procesowe. Uchybienie w tym względzie, spowodowane nawet lekkim niedbalstwem, narusza obiektywny miernik staranności i stanowi podstawę do oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, skoro nawet lekkie niedbalstwo świadczy o zawinionym niedokonaniu czynności w terminie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 listopada 2005 r., II CZ 103/05, LEX nr 188555; z 26 kwietnia 2007 r., III CZ 22/07, LEX nr 319631). Co więcej, art. 168 § 1 k.p.c. dotyczący przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, ponieważ zasadą jest, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 maja 2009 r., I UO 3/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 23). Brak zdania przez Sąd Apelacyjny relacji z oceny, czy do uchybienia terminu doszło z przyczyn zawinionych przez skarżącego (jego pełnomocnika), czy też bez jego winy, uniemożliwia dokonanie przez Sąd Najwyższy kontroli postanowienia z 12 stycznia 2011 r.

Wobec powyższego, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵§ 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania zażalenio-
wego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹k.p.c.

=====